

sb. n. s.). Bude pak na soudu opatrovnickém, aby zřídil nenarozeným dítkám vyděděného syna opatrovníka a za jeho souhlasu po případě dal svolení k vydání 4.500 Kč s přísl. žalobci proti tomu, že poskytne náležitou jistotu, že v případě, narodí-li se jeho otci ještě nějaké dítě, vydá mu ze svého podílu poměrný na ně připadající díl tak, by se všem dětem vyděděného syna dostalo stejného podílu z odkazu jim zůstavitelem zanechaného. Bude pak věcí žalobcovou, by se na soudu opatrovnickém domáhal, by odkazovníkům dosud nenarozeným byl zřízen opatrovník, na němž by požadoval uvolnění zmíněného odkazu.

Čís. 8828.

Vyrovnačí řád.

Právo oddělného věřitele hledati v hodnotě oddělného práva uspokojení pro pohledávku, není omezeno tak, že by se realizace práv jím nabytých musila státi jen exekuční dražbou svršků; není mu zabráněno, by nepoužil ustanovení § 271 ex. ř. nebo § 280 ex. ř.

Částku zaplacenou třetí osobou za vyrovnacího dlužníka a s jeho souhlasem vyrovnacímu věřiteli z důvodu, by se za to vzdal nabytého oddělného práva, nelze, pokud stačí hodnota oddělného práva, považovati za zvláštní výhodu podle § 47 vyr. ř.

(Rozh. ze dne 23. března 1929, Rv I 1107/28.)

Smírem ze dne 19. září 1923 zavázal se Jan F. zaplatiti Anežce Z-ové 6.500 Kč, na což jí zaplatil v březnu 1924 500 Kč. O jmění Jana F-a bylo dne 11. srpna 1924 zahájeno vyrovnací řízení, jež skončilo vyrovnáním na 36%. K vyrovnání přihlásila Anežka Z-ová svou pohledávku. Jan F. zaplatil vyrovnací splátky na její pohledávku. Když Anežka Z-ová vedla exekuci pro zbytek pohledávky splátkami nevyrovnaný, žaloval ji Jan F. o zrušení exekuce, tvrdě, že pohledávka žalované zanikla, byvši vyrovnána vyrovnacími splátkami. Žalovaná namítla, že přihlásila k vyrovnání pohledávku, avšak s výhradou práva na oddělné uspokojení ze zabavených svršků a z pohledávek žalovaného za správou zemského ústavu plus minus 4.000 Kč, poněvadž tato exekuční zástavní práva byla starší šedesáti dnů a vyrovnávacím řízením zůstala nedotčena, že tedy měla žalovaná obdržeti 36% kvotu jen ze zbytku přihlášené pohledávky 7339 Kč, který by vyplynul po její úhradě z práva na oddělné uspokojení ze zabavených svršků a z nároku na pohledávky za správou zemského ústavu. Dále namítla, že žalobce nezaplatil kvoty včas, nýbrž že se placení na její pohledávku za žalobcem stalo třetími osobami, najmě Bohumilem H-em, jenž měl u žalobce v práci nábytek, na němž žalovaná nabyla zástavního práva. Žaloba byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Žalobce opírá dovolání o dovolací důvody § 503 čís. 2 a 4 c. ř. s., leč neprávem. Jest zjištěno, že žalovaná nabyla pro svou pohledávku 6.500 Kč s přísl. v době více než šedesáti dnů před zahájením vyrovnacího řízení o jmění žalobce jako vyrovnacího dlužníka oddělná práva na žalobcových svrscích, na nábytku dosud nedohotoveném, že žalovaná přihlásila k vyrovnání o jmění dlužníkově zahájeném dne 11. srpna 1924 celou pohledávku s výhradou na oddělené uspokojení ze zabavených svršků a že dne 14. listopadu 1924, dříve, než došlo k potvrzení vyrovnání, uzavřeného dne 6. listopadu 1924, jež se stalo dne 31. ledna 1925, zaplatil Bohumil H. za žalobce a s jeho souhlasem žalované 4.000 Kč, by uvolnila z exekuce zabavený nábytek, což žalovaná, obdrževši onu částku, učinila návrhem na zrušení exekuce. Spornou jest otázka o právní povaze této částky 4.000 Kč splacené, jak již uvedeno, žalobcem žalované z toho důvodu, že uvolnila svršky, na nichž nabyla exekučního zástavního práva pro svou pohledávku, jinými slovy, že se vzdala za to nabytého oddělného práva. Žalobce namítal, že jest považovati aspoň 3.000 Kč z částky té za splátku na vyrovnací kvotu, nikoli za náhradu zástavního práva, jehož se věřitelka (žalovaná) vzdala, ježto prý právo zástavní na zabavených svrscích mělo nejvýše hodnotu 1.000 Kč, ano ve veřejné dražbě by se zaň nebylo více docílilo, takže jde o přeplatek, který jest považovati za zvláštní výhodu podle § 47 vyr. ř. S tímto názorem nelze souhlasiti. Žalovaná byla jako oddělný věřitel, nabývši na svrscích žalobcových oddělných práv, která nebyla podle § 11 (1) vyr. ř. zahájením vyrovnacího řízení dotčena, oprávněna hledati v hodnotě tohoto práva uspokojení pro svou pohledávku, pokud ovšem tato hodnota stačila, ana tu pro ni neplatila zásada rovného nakládání se všemi věřiteli. Toto její oprávnění nebylo však omezeno, jak míní dovolání, v ten způsob, že by se realizace práv jí nabytých musila státi jen exekuční dražbou svršků a nebylo jí tudíž ani zabráněno, by nepoužila, hledajíc uspokojení v hodnotě oddělného práva, ustanovení § 271 ex. ř., neb ustanovení § 280 ex. ř., kde by pak nebylo vůbec již došlo k veřejné dražbě. Bylo proto již z této příčiny zbytečným podle § 275 c. ř. s., by byl prováděn ve smyslu žalobcova návrhu důkaz znalci o tom, že ve veřejné dražbě by se nedocílilo za zabavené svršky ani 1.000 Kč. Odvolací soud dospěl ostatně k úsudku, že zabavené svršky, na nichž nabyla žalovaná oddělných práv, mají přibližně cenu 5.300 Kč. S úsudkem tím lze souhlasiti, uváží-li se, že se opírá o vyjádření vyrovnacího správce, učiněného jím, jak zjišťuje odvolací soud, i jako odborníkem, který viděl věci zabavené, a že odvolatelova námitka proti ocenění zněla jen povšechně, »že není spolehlivé«, neudávajíc bližších důvodů. Že měl zabavený nábytek hodnotu při nejmenším 4.000 Kč vyplývá také ze zjištění nižších soudů dovoláním nedotčeného, že Bohumil H. dal žalované za žalobce 4.000 Kč jako další splátku na nábytek a zbytek (ceny) že zaplatil později žalobci. Uspokojila-li se žalovaná z hodnoty oddělného práva způsobem, že se vzdala proti výplatě částky 4.000 Kč nabytého zástavního

práva na svrších, nelze říci, uváží-li se hodnota oddělného práva a možný způsob realizace exekuce podle § 271 neb § 280 ex. ř., že vybočila z mezí práva daného jí zákonem, by se uspokojila pro svou pohledávku z oddělného práva, pokud jeho hodnota stačila. Věc lze posuzovati i tak, že žalovaná jako věřitelka přijala takto od dlužníka (žalobce) vlastně plat na základě nabytého oddělného práva a to v mezích zákonem dovolených, pokud totiž hodnota tohoto práva stačila. Platem tím se ovšem zmenšila pohledávka. Avšak vyrovnací řízení o jmění dlužníkově se platu toho rovněž netýkalo, neboť tento plat byl jen výronem nároku, vzniklého věřitelce nabytím oddělného práva, totiž nároku na uspokojení z oddělného práva. Plat tento nelze proto považovati za zvláštní výhodu, nedovolenou podle § 47 vyr. ř. (Bartsch-Pollak III. str. 177 a Rintelen str. 541).

Čís. 8829.

Nelze zamítnouti žalobu, ani pro tentokráte, byla-li projevena ochota k vzájemnému plnění. Byl-li projev učiněn, jest vzájemný závazek pojati do rozsudečného výroku i z úřední moci.

Předpis § 8 lichevního zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. v doslovu novely ze dne 25. dubna 1924, čís. 80 sb. z. a n. platí jen pro byty, nikoliv i pro obchodní místnosti.

(Rozh. ze dne 23. března 1929, Rv I 1441/28.)

Žalobkyně pronajala žalovanému počínajíc 1. říjnem 1927 na pět let kancelářské místnosti za 2.000 Kč roční činže a 25.000 Kč stavebního příspěvku, splatného ročně po 5.000 Kč vždy počátkem nájemného roku. Ježto žalovaný nezaplatil část stavebního příspěvku připadající na dobu od 1. října 1927 do 30. září 1928, žalovala ho žalobkyně o zaplacení 5.000 Kč. **O b a n i ž š í s o u d y** uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalovaného, ale doplnil rozsudečný výrok soudu první stolice v ten smysl, že žalovaný jest povinen »proti vydání klíčů od najatých místností« zaplatiti žalobcům 5.000 Kč.

D ů v o d y:

Dovolatel uplatňuje jen důvod § 503 čís. 4 c. ř. s., a to v těchto směrech: 1. že jeho odsouzení k placení není v rozsudku omezeno vzájemným závazkem žalobců k vydání klíčů, a 2. že smlouva jest podle zákona o trestání válečné lichvy nicotná. K čís. 1. Žalovaný namítal v první stolici mimo jiné také předčasnost žaloby z důvodu, že mu žalobci nevydali klíče od najatých místností, ač je dopisem ze dne 17. října 1927 žádal, čímž patrně chtěl říci, že mu žalobci neodevzdali nájemní předmět do užívání a tím nesplnili smlouvu se své strany (§ 1096 obč. zák.). Ža-